

Emisie základných znečisťujúcich látok

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/C, 840 05 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Daniela Varholová
1.4 Odbor	Odbor prierezových štatistik
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk

2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	15.03.2024

3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
<p>Údaje poskytujú používateľom informácie ohľadom emisií znečisťujúcich látok (oxidy dusíka, oxid siričitý, amoniak, nemetánové prchavé organické látky, oxid uhoľnatý, prachové častice PM₁₀, jemné prachové častice PM_{2.5}) podľa druhu ekonomickej činnosti za kalendárny rok. Ďalej sú to údaje o emisiách základných znečisťujúcich látok (tuhé emisie, oxid dusíka, oxid siričitý, oxid uhoľnatý) zo stacionárnych a mobilných zdrojov znečisťovania ovzdušia po krajoch a okresoch za rok, ako aj merné územné emisie.</p>	
3.2 Klasifikačný systém	
Klasifikácia štatistických územných jednotiek NUTS Štatistická klasifikácia ekonomických činností (SK NACE Rev. 2)	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
Štatistika emisií znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia na území Slovenskej republiky pokrýva všetky ekonomické sektory a veľkostné skupiny pôvodcov znečisťovania ovzdušia.	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
<p>Znečisťujúcou látkou akákoľvek látka prítomná v ovzduší alebo vnášaná do ovzdušia, ktorá má alebo môže mať škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo na životné prostredie ako celok, Emisiou sa rozumie uvoľňovanie znečisťujúcej látky z bodového zdroja alebo difúzneho zdroja do ovzdušia.</p> <p>Emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia sa delia podľa pôvodu na prírodné (lesné požiare, výbuchy sopiek) a antropogénne (súvisiace s ľudskou činnosťou).</p>	

Antropogénne emisie znečisťujúcich látok sú uvoľňované do atmosféry zo stacionárnych bodových zdrojov (výroba tepla a elektriny, vykurovanie domácností, priemyselné spaľovacie a technologické procesy, ťažba fosílnych palív a spaľovanie odpadov), plošných alebo fugitívnych zdrojov a mobilných zdrojov (doprava).

K hlavným znečisťujúcim látkam patria: tuhé znečisťujúce látky (tuhé častice - PM), oxid siričitý (SO₂), oxidy dusíka (NO_x), nemetánové prchavé organické látky (NMVOC), amoniak (NH₃) a oxid uhoľnatý (CO).

3.5 Štatistická jednotka

Jednotky znečisťujúce ovzdušie.

3.6 Cieľová populácia

Jednotky znečisťujúce ovzdušie klasifikované v sekciách A až U Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev.2.

3.7 Geografické pokrytie

Štatistika emisií znečisťujúcich látok je k dispozícii za SR spolu a za základné znečisťujúce látky aj po krajoch a okresoch.

3.8 Časové pokrytie

2017-2021 pre emisie znečisťujúcich látok podľa ekonomickej činnosti, 2001-2021 pre emisie základných znečisťujúcich látok po krajoch a okresoch.

3.9 Bázické obdobie

Neaplikované.

4 Merná jednotka

Emisie znečisťujúcich látok sú v tisícoch ton alebo v tonách, merné územné emisie sú v tonách na km².

5 Referenčné obdobie

Referenčným obdobím je kalendárny rok.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Informácie o emisiách znečisťujúcich látok zbiera Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) v súlade so zákonom 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov a nariadením Európskeho parlamentu a rady ES č. 223/2009 o európskej štatistike.

6.2 Spoločné využívanie údajov

Štatistické informácie zo zisťovania o emisiách znečisťujúcich látok sú zdrojom pre plnenie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z požiadaviek európskeho štatistického systému, požiadaviek medzinárodných inštitúcií a na zabezpečenie potrieb národného informačného systému. Výstupy sú v pravidelnej ročnej periodicite poskytované medzinárodným, európskym a národným organizáciám.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Na tieto údaje sa politika štatistickej dôvernosti nevzťahuje.

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Podľa zákona č. 205/2004 o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí sú informácie o emisiách znečisťujúcich látok verejne prístupné údaje.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Neaplikované.

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Neaplikované.

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Politika šírenia štatistických informácií je formulovaná v súlade so zákonom o štátnej štatistike, stratégiou rozvoja Štatistického úradu SR, stratégiou šírenia informácií Eurostatu a Kódexom postupov pre európsku štatistiku.

Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií sú k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/services/infoservis/principles>

9 Periodicita zverejňovania

Ročná.

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

10.2 Publikácie

Údaje o emisiách znečisťujúcich látok sú publikované v publikácii Vybrané ukazovatele o životnom prostredí, ktorá je k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/environment/environment/publications>

Štatistická ročenka Slovenskej republiky – obsahuje údaje aj za oblasť emisií znečisťujúcich látok. Publikácia Vybrané ukazovatele o životnom prostredí sa vydáva podľa Edičného programu. Edičný program obsahuje základné informácie o vydávaných publikáciách, termínoch vydania a jazykovej verzii. Všetky publikácie sú k dispozícii na internetovom portáli Štatistického úradu SR. Edičný program je dostupný na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/publikacie/catalogue>

10.3 On-line databázy

Databázy ŠÚ SR: DATAcube a STATdat, prístup na adrese: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/Databases>

10.4 Prístup k mikroúdajom

Nerelevantné.

10.5 Iné

10.6 Dokumentácia o metodike

Metodika štatistiky emisií znečisťujúcich látok je založená na medzinárodnej metodike zberu a reportovania údajov o emisiách znečisťujúcich látok „Manual for air emissions accounts 2015“. Manuál v anglickom jazyku možno nájsť na internetovej stránke Eurostatu na adrese: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/7077248/KS-GQ-15-009-EN-N.pdf/ce75a7d2-4f3a-4f04-a4b1-747a6614eeb3>

10.7 Dokumentácia o kvalite

Interná dokumentácia ŠÚ SR k zabezpečeniu kvality štatistických výstupov:

- Metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovanie
- Metodický pokyn - Indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov
- Kódex postupov pre európsku štatistiku:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/aboutus/key.documents/code.of.practise>

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

ŠÚ SR má zavedený systém manažérstva kvality. Príručka kvality obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované,

riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

Prírúčka kvality je k dispozícii na adrese:

https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/9ca43aa4-bfaf-4101-9dae-5263aa834df7/Prirucka_kvality.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mu8R9IM&CVID=mu8R9IM

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/aboutus/key.documents/code.of.practise>

11.2 Hodnotenie kvality

Kvalita štatistiky emisií znečisťujúcich látok je veľmi dobrá.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Hlavnými používateľmi údajov o emisiách znečisťujúcich látok sú: ústredné orgány štátnej správy SR, výskumné organizácie, akademická obec, výskumníci a študenti, profesijné zväzy atď.

12.2 Spokojnosť používateľov

Štatistický úrad SR uskutočňuje od roku 2009 v dvojročných intervaloch prieskumy spokojnosti zákazníkov so svojimi produktmi a službami. Cieľom prieskumov je získať informácie o záujme a názore používateľov na poskytovanie a kvalitu štatistických produktov a služieb. Získané informácie sú cenným zdrojom pre smerovanie ďalších aktivít ŠÚ SR. Výsledok prieskumu spokojnosti v roku 2020 je uvedená na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese:

<https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/aboutus/marketing/survey.of.satisfaction>

Za štatistiku emisií znečisťujúcich látok nebola meraná.

12.3 Úplnosť štatistických informácií

100%. Za všetky požadované štatistiky sú údaje k dispozícii. Časové rady údajov za jednotlivé ukazovatele sú dostupné vo verejnej databáze ŠÚ SR.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť štatistiky emisií znečisťujúcich látok je veľmi dobrá. SHMÚ vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb. Poskytované údaje sú každoročne auditované expertným tímom Európskej environmentálnej agentúry.

13.2 Výberové chyby

Nerelevantné. Zisťovanie o emisiách znečisťujúcich látok je vyčerpávajúce, nie výberové.

13.3 Nevýberové chyby

K nevýberovým chybám dochádza pri procese zadávania a spracovania štatistických údajov zbieraných prostredníctvom Národného emisného informačného systému (NEIS), spracovania štatistických údajov získaných od ŠÚ SR a ďalších doplnkových štatistických údajoch získavaných od prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia. Pre obmedzenie vzniku chýb má SHMÚ zavedený systém manažérstva kvality, prostredníctvom ktorého sú spracované dáta ďalej kontrolované a posudzované. Zároveň sú štatistické údaje poskytované medzinárodným a európskym inštitúciám každoročne kontrolované v rámci auditu (EEA) alebo kontroly (EUROSTAT).

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Zverejnenie údajov vo verejnej databáze ŠÚ SR sa riadi interným harmonogramom. Údaje o emisiách znečisťujúcich látok sú zverejnené do 22. mesiaca po uplynutí referenčného roka.

14.2 Dochvilnosť

Termíny zverejnenia sú dodržiavané.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

Nerelevantné. Štatistika emisií znečisťujúcich látok sa zostavuje za celé územie SR.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Údaje o emisiách základných znečisťujúcich látok po krajoch a okresoch sú homogénne za roky 2001-2018. Údaje od roku 2019 predstavujú celkové údaje o emisiách rozalokované po krajoch a okresoch podľa umiestnenia zdroja znečistenia.

15.3 Prierezová koherentnosť

Nerelevantné.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nevyskytujú sa žiadne odchýlky, štatistické výstupy sú vnútorne konzistentné.

16 Náklady a záťaž respondentov

ŠÚ SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťaženia spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia.

Nákladovosť a zaťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na internetovej stránke ŠÚ SR na adrese: <https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/revisions>

17.2 Revízia údajov v praxi

Údaje o emisiách znečisťujúcich látok sú každoročne revidované za celý časový rad okrem údajov o emisiách znečisťujúcich látok po krajoch a okresoch.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Údaje sú získavané vyčerpávajúcim zisťovaním od prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia a doplnkové štatistické údaje získavané elektronicky na základe dohody o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky č. DOH-1-3/2012-400 a priameho oslovovania vybraných prevádzkovateľov so žiadosťou o poskytnutie údajov.

18.2 Periodicita zberu údajov

Ročne.

18.3 Zber údajov

Elektronicky cez informačný systém NEIS, cez spoločný FTP server a e-mailom. ŠÚ SR preberá údaje z administratívnych zdrojov SHMÚ.

18.4 Validácia údajov

Údaje sú validované v rámci systému manažérstva kvality.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Zozbierané údaje sa zosumarizujú podľa jednotlivých triedení.

18.6 Úprava údajov

Zozbierané údaje sa neupravujú.

19 Poznámka